Dosarul nr.: 21r-861/25 **Judecătoria** Chișinău, sediul Ciocana
(nr. electronic: 1-18208092-02-21r-12082025) **Judecător** Curicheru Valeriu

DECIZIE
în numele Legii

18 mai 2026 **or. Chișinău**

Colegiul penal al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului de judecată, judecător Beșelea Eugeniu
Judecători Budeci Vitalie, Cazacicov Andrei

examinând în sediul instanței, în odine de recurs, în lipsa participanților la proces, recursul declarat de către reprezentantul Penitenciarului nr. 4 – Cricova, Falcă Vitalie, și recursul declarat de către reprezentantul condamnatului Condrea Valeriu, avocat Crețu Nadejda, împotriva *Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-336/2025 din 23.07.2025*, cu privire la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

în baza materialelor din dosar și argumentelor invocate de participanții procesului judiciar, instanța de judecată

a constatat:

ASPECTE PROCEDURALE

1. La data de 03.01.2018, condamnatul Valeriu Condrea a înaintat instanței de judecată o cerere prin care invocă circumstanțele condamnării sale și pretinse ilegalități admise în procesul urmăririi penale în cauza penală.

Ulterior, cererea petiționarului a fost concretizată de către apărătorul acestuia, solicitând încasarea prejudiciului moral şi material în sumă de 500 000 lei, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, drept recompensă pentru toate suferințele suportate de către Condrea Valeriu, în urma deţinerii sale în condiţii inumane, crude şi degradante de detenție în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău în perioada 02.04.2013- 29.07.2015 şi detenţiei în Penitenciarul 4 – Cricova în perioada 29.07.2015-01.10.2020, total pentru 1892 zile (2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie, la suma de 189 200 lei), în care Condrea Valeriu a suferit în urma încălcării de către stat a condiţiilor de detenţie prevăzute de art. 3 CEDO, în temeiul art. 473^3 alin. (3) CPP al RM.

2. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 18.01.2018*, cererea condamnatului Valeriu Condrea cu privire la aplicarea Legii nr. 163 din 20.07.2017 și reducerea termenului de pedeapsă în temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, s-a respins ca inadmisibilă.

3. La data de 17 mai 2018, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a dispus casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 18.01.2018, cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

4. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 03.08.2018*, cererea condamnatului Valeriu Condrea cu privire la constatarea condițiilor de detenție în temeiul art. 469 alin. (17/1) Cod de procedură penală și reducerea termenului de pedeapsă conform art. 472/2–472/4 Cod de procedură penală, se respinge, ca inadmisibilă.

5. La data de 26 noiembrie 2018, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a dispus casarea Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 03.08.2018, cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

6. La data de 04.11.2020 și apoi la 25.11.2020, în Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, au parvenit cererile depuse de condamnatul Valeriu Condrea privind constatarea condițiilor de detenție inumane și degradante cu reducerea pedepsei.

7. Astfel, prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21-2074/2018 din 13.04.2021*, toate trei cereri din 03.01.2018, din 04.11.2020 și din 25.11.2020 au fost conexate într-o singură procedură, cu atribuirea numărului unic: 21-2074/2018.

8. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21-2074/2018 din 12.11.2021*, plângerea condamnatului Condrea Valeriu a fost respinsă.

9. Prin *Decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2022*, a fost casată încheierea menționată și s-a dispus rejudecarea cauzei în aceeași instanță dar în alt complet de judecată.

10. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 02 iulie 2024*, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Condrea Valeriu împotriva administrației instituției penitenciare prin care invocă condiții de detenție în instituțiile penitenciare indicând că acestea, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale; a fost respinsă ca fiind inadmisibilă plângerea condamnatului Condrea Valeriu împotriva administrației instituției penitenciare prin care invocă detenţia sa în penitenciarul nr. 13 - Chișinău în perioadele 02.04.2013-07.05.2015 și 14.05.2015-29.07.2015 în condiţii care, se pretinde că, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale; a fost constatat faptul că condamnatul Condrea Valeriu a fost deținut pe parcursul perioadei 29.07.2015-17.11.2016 în Penitenciarul nr. 4 - Cricova în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale – 477 zile, termen rotunjit până la 480 de zile în favoarea condamnatului. Termenul pedepsei definitive stabilit spre executare lui Condrea Valeriu prin *Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30.06.2015* a fost redus cu 48 de zile. De asemenea, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată plângerea lui Condrea Valeriu împotriva condițiilor de detenție a condamnatului în Penitenciarul nr. 4 - Cricova în perioadele 01.12.2016- 01.10.2020, 08.10.2020-26.11.2020.

11. Prin *Decizia Curții de Apel Centru din 24.01.2025* a fost casată încheierea menționată și s-a dispus rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

12. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-336/2025 din 23.07.2025,* s-a dispus:

„Se admite parțial plângerea condamnatului Valeriu Condrea împotriva Instituțiilor Penitenciare a Republicii Moldova referitoare la condiţiile de detenţie.

Se constată deținerea lui Condrea Valeriu, în condiții contrare art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 4 - Cricova, în perioada 29.07.2015 – 17.11.2016, 01.12.2016 – 01.10.2020, 08.10.2020 – 26.11.2020, ceea ce constituie 1 926 /o mie nouă sute douăzeci și șase/ de zile.

Pentru perioada detenției lui Condrea Valeriu în condiții contrare art. 3 CEDO, în Penitenciarul nr. 4 - Cricova, în perioada 29.07.2015 – 17.11.2016, 01.12.2016 – 01.10.2020, 08.10.2020 – 26.11.2020, ceea ce constituie 1 926 de zile, se oferă cu titlu de despăgubire suma de 96 300 /nouăzeci și șase de mii trei sute/ lei, adică a câte 50 lei pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție contrare art. 3 CEDO, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

Se respinge plângerea condamnatului Condrea Valeriu, în partea constatării detenției în condiții contrare art.3 CEDO în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău, pentru perioada 02.04.2013 - 07.05.2015, 14.05.2015 – 29.07.2015, cu aplicarea mecanismului compensator, ca fiind inadmisibilă.

Încheierea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Centru, în termen de 15 zile de la data pronunțării, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana".

13. În data de 31.07.2025, în instanța de fond a parvenit recursul declarat de către reprezentantul Penitenciarului nr. 4 – Cricova, Falcă Vitalie, împotriva *Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-336/2025 din 23.07.2025*.

14. În ziua de 02.09.2025, prin intermediul Direcției de Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Centru a parvenit cererea de recurs înaintată de reprezentantul condamnatului Condrea Valeriu, avocat Crețu Nadejda, îndreptată în privința aceleiași încheieri judecătorești din 23.07.2025.

FONDUL RECURSULUI

15. Prin recursul declarat de către reprezentantul Penitenciarului nr. 4 - Falcă Vitalie s-a invocat că *Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-336/2025 din 23.07.2025* este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată integral, or, prin raportul prezentat a fost demonstrat faptul că, pe parcursul deţinerii lui Condrea Valeriu, au fost respectate din toate punctele de vedere standardele de întreţinere a condamnaţilor şi nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante.

Suplimentar, menționează faptul că, în perioada 29.07.2015 – 17.11.2016, 01.12.2016 – 01.10.2020, 08.10.2020 - 26.11.2020, în vederea executării efective şi integrale a pedepsei stabilite, condamnatul Condrea Valeriu s-a deținut în custodia Penitenciarului nr. 4 - Cricova, perioadă în care a fost cazat în condiții de detenție acceptabile. Condamnatul a fost asigurat cu loc individual de dormit, pat, cu dimensiunile de 2000mm x 850mm. Numărul de paturi instalate în sector corespunde cu numărul de deținuți cazați. Numărul de paturi instalate în celule de deținere (conform indicilor prezentate în raport), reprezintă capacitatea maximă de cazare în condițiile de fluctuație a persoanelor deţinute în instituție la diferite perioade de timp, acesta, însă nu reprezintă un indicator potrivit căruia se poate stabili numărul de persoane real cazate în celulele respective, la un anumit moment existând posibilitatea ca acest indice să fie mai mic. In toate sectoarele și secțiile în care s-a deținut condamnatul Condrea Vasile, i s-a oferit cu un spațiu individual admisibil, per condamnat. Iluminarea era asigurată atât natural, prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalaţiilor electrice, dotate cu becuri puterea căruia e de 100 W, totodată celulele dispun de prize electice. Aerisirea prin celule este asigurată prin, intermediul geamurilor din celule şi ferestrelor de aerisire, amplasate mai sus de uşa intrării în celulă. Celulele sunt asigurate cu closete, care sunt despărţite de restul celulei printrun perete. Ferestrele sunt suficient de mari pentru a permite deţinuţilor, să citească sau să lucreze la

lumină naturală. Aerisirea celulelor este suficientă, instalațiile sanitare adecvate pentru a permite fiecărui condamnat, de a se conforma cu nevoile sale într-un mod curat şi decent. Numărul condamnaților, corespund numărului paturilor din celule, fiecare fiind asigurat cu lingerie de pat dacă nu are una proprie.

Este de menționat faptul, că condamnatul este obligat să respecte regulile sanitaro-igienice şi de igienă personală, să aibă un exterior îngrijit și să păstreze îmbrăcămintea şi lenjeria de pat, eliberată de administrația penitenciarului, să mențină permanent curățenia în încăperile de detenție, în celule, după deșteptare să-și aranjeze paturile conform modelului stabilit şi să facă pe rând curățenie în celulă.

De la sosirea în penitenciar și până în prezent condamnatul Condrea Valeriu este asigurat cu obiecte de primă necesitate în conformitate cu legislația execuțional-penală, precum și cu obiecte de toaletă și menaj, în limitele prevăzute de Hotărârea Guvernului nr.609 din 29.05.2006, privind normele de alimentare zilnică și obiecte de toaletă și menaj ale deținuților.

Mai mult, materialele cauzei nu au demonstrat că acest spațiu, în cumul cu alte situații adiționale, vin să scutească condamnatul de o detenție inumană și degradantă, pentru care acesta ar beneficia de dreptul la mecanismul compensatoriu. În urma celor menționate reprezentantul penitenciarului solicită admiterea cererii de recurs, casarea integrală a *Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) dosar nr.21ji-336/2025 din 23.07.2025*, emisă la plângerea condamnatului Condrea Valeriu cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatului Condrea Valeriu, privind constatarea condițiilor precare în Penitenciarul nr.4-Cricova, de a fi respinsă ca neîntemeiată.

16. În motivarea recursului depus de reprezentantul condamnatului Condrea Valeriu, avocat Crețu Nadejda, s-a invocat că ,în timpul deținerii lui Condrea Valeriu în I.P. - 13 Chișinău pentru perioada 02.04.2013- 29.07.2015 au fost încălcate drepturile lui în urma deținerii sale în condiții inumane, crude și degradante de detenție contrare prevederilor art. 3 Convenția Europeană CEDO. Astfel, în perioada de 02.04.2013-29.07.2015, în urma acestei detenții s-a agravat starea sănătății lui Condrea Valeriu Petru din cauza condițiilor de detenție, iar din cauza paraziților din Penitenciar au contractat infecții, alimentația zilnica era insuficientă și era servită cu încălcarea normelor de igienă și nu conținea calorii suficiente, deținutul fiind obligat să împartă patul cu unul sau doi deținuți în celulele supraaglomerate fără încălzire iarna, fără aerisire degajând în timpul verii o căldura sufocantă, insuficientă lumină solara în aceste celule și alte încălcări confirmate în toate rapoartele întocmite în urma vizitelor de monitorizare a avocatului Poporului „Ombudsmanul" din RM, și Delegațiilor Comitetului European de prevenire a Torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane și degradante CPT, și a Grupului de Experți din cadrul Subcomitetului Națiunilor Unite privind prevenirea torturii și a altor pedepse sau tratamente inumane crude sau degradante SPT și au fost înaintate Guvernului RM un șir de recomandări menite de a ameliora situația deținuților din Penitenciarul NI3 or. Chișinău și a altor Penitenciare din RM, precum I.P. - 4 or. Cricova.

De asemenea, și deținerea lui Condrea Valeriu în IP -4 or. Cricova, pentru perioada 29.07.2015 - 01.10.2020, peste 62 de luni, s-a agravat starea sănătății sale din cauza condițiilor de detenție, la fel din cauza supraaglomerării celulelor unde a fost deținut ș i anume: în Sectorul NS al IP-4 or. Cricova în perioada anilor 2015-2016 Celula nr.14 de 20 de persoane total la suprafața de 32 m2, în perioada anilor 2016-2017 Celula N.12de4 (patru) persoane total 10 m2, în perioada anilor 2017-2018 Celula nr.6 de 12 persoane total la suprafața de 28 m2, în perioada 2018- 2020 celula nr.9. de 3 (trei) persoane total la

suprafața de 9,6 m2, deoarece lipsesc metri pătrați necesari pentru numărul de persoane deținute in aceste celule, refuzul Administrației IP-4 Cricova in acordarea asistentei ș i a tratamentului medical necesar, detenție cu aprovizionare proprie cu medicamente pentru tratamentul medical conform diagnosticului clinic stabilit definitiv: Hipertensiune arteriala esențiala gr. III, risc adițional foarte înalt. Hepatita de etiologie virala B, evoluție cronica, activitate minimala. Micronefrolitiaza. Radiculopatie discogena LS-S1, sdr. Algic compensat ș i alte încălcări confirmate în toate rapoartele.

La fel au fost recunoscute de Instanțele Judecătorești Naționale din RM violarea drepturilor deținuților in Penitenciarul nr.13 or. Chișinău, și alte Penitenciare (precum IP.- 4 or. Cricova) din RM, iar condițiile de detenție inumane și degradante din Penitenciarele RM ca sunt incompatibile cu respectul Față de Demnitatea Umana, or, statul trebuie să asigure deținerea persoanei în condiții compatibile, cu respectul față de demnitatea umană, ca modul și metoda executării măsurii impuse să nu-1 supună suferinței sau unei poveri de o intensitate ce depășește nivelul admisibil al suferinței cauzate în detenție și ca sănătate și existența sa să-i fie asigurate în mod adecvat și prin acordarea asistenței medicale necesare.

Din acest considerent se solicită admiterea prezentului recurs, casarea parțială a *Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-336/2025 din 23.07.2025*, cu privire la plângerea condamnatului Condrea Valeriu împotriva administrației penitenciare privind condițiile de detenție în instituțiile penitenciare care conform Jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, cu emiterea unei decizii noi prin care să-i fie admise integral cererile condamnatului Condrea Valeriu, și anume încasarea prejudiciului moral și material în sumă de 500 000 lei MD de la pârâtul Ministerul Justiției al RM drept recompensă pentru toate suferințele suportate de către Condrea Valeriu Petru până în prezent în urma deținerii sale în condiții inumane, crude și degradante de detenție în IP.13 Chișinău perioada de la 02.04.2013-29.07.2015 și detenției în IP-4 or. Cricova perioada de la 29.07.2015-01.10.2020, total pentru 1 892 zile (2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție, la suma de 189 200 lei), în care Condrea Valeriu a suferit în urma încălcării de către stat a condițiilor de detenție prevăzute de art. 3 CEDO, în temeiul art. 473^3 alin. (3) CPP al RM.

17. Ținând cont de faptul că speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447, alin. (1) din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

18. Părțile înștiințare legal nu și-au exercitat dreptul de a își expune poziția în cadrul referințelor prezentate instanței de recurs.

APRECIEREA COLEGIULUI PENAL

19. Studiind materialele dosarului penal prezentat, ținând cont de poziția participanților la proces în raport cu recursurile înaintate, Colegiul penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de a respinge recursul declarat de către reprezentantul condamnatului Condrea Valeriu, avocat Crețu Nadejda, dar și respingerea recursului declarat de către reprezentantul Penitenciarului nr. 4 – Cricova, Falcă Vitalie, cu menținerea actului judecătoresc contestat, din următoarele considerente:

i. Cadrul normativ incident

20. În punctul 464 din Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi nr. 583 din 26.05.2006 se menționează că, fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii.

21. Regulile de cazare şi asigurare materială a deţinuţilor sujnt prevăzute de Secțiunea 38 din Statutului executării pedepsei de către condamnaţi.

22. Conform art. 469 alin. (1), pct. 17^1) din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor.

23. În baza art. 470, alin. (1) din același cod, chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1)-4), 6)–16), 17^1) şi 18) se soluţionează de către instanţa de judecată din raza de activitate a organului sau a instituţiei care execută pedeapsa sau, după caz, de Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chişinău.

24. Potrivit art. 471, alin. (1) și (9) din Codul de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) şi 14) din prezentul cod se soluţionează de către judecătorii instanţei de drept comun, după caz, de judecătorul de instrucţie din cadrul Colegiului specializat anticorupţie al Judecătoriei Chişinău, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte ale art. 469 alin. (1) din prezentul cod se soluţionează de către judecătorul de instrucţie, după caz, de Colegiul specializat anticorupţie al Judecătoriei Chişinău, la demersul instituţiei care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituţiei care pune în executare pedeapsa [...]. Încheierea instanţei privind soluţionarea chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) este executorie de la data pronunţării, cu excepţia chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 7), 8), 9).

25. În conformitate cu reglementările art. 472 Cod de procedură penală, încheierea instanţei privind soluţionarea chestiunilor referitor la executarea hotărârilor judecătorești poate fi atacată de către persoanele interesate, în termen de 15 zile, cu recurs care se judecă conform prevederilor titl. II cap. IV secţ. a 2-a § 2 din Partea specială.

26. În temeiul art. 473^2, alin. (1), (2), (2^3), (3)-(5) Cod de procedură penală, plângerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul, după caz, din care a fost eliberat. Plângerea referitoare la condiţiile de detenţie menţionate la alin. (1) trebuie să conţină datele privind perioada şi locul detenţiei, precum şi descrierea detaliată a condiţiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicaţiile altor condamnaţi sau preveniţi, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentinţa sau încheierea. Verificarea condiţiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucţie din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă şi în următoarele cazuri: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire

la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; b) există o hotărâre a Curţii Europene a Drepturilor Omului cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; c) plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la alin. (5); d) plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; e) la aceeaşi sau la altă instanţă de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect aceleaşi perioade de detenţie. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanţa sesizată ultima. Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. Plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

27. În condițiile art. 473^3, alin. (1) și (2) din același act normativ, plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatuluise examinează de către judecătorul de instrucţie, cu participarea condamnatului şi, după caz, a avocatului acestuia şi a reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. Sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

28. În concordanță cu reglementările art. 473^4 Cod de procedură penală, la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părţi, cît şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu. La evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului, precum şi de perioada în care condamnatul a fost deţinut în condiţiile contestate. În urma constatării faptului că condamnatul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de judecată obligă administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăşi 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin. (4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei

rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente. În cazul constatării faptului că condamnatul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, instanţa de judecată dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), persoanele condamnate la detenţie pe viaţă nu pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, dar pot înainta o acţiune civilă. Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) şi (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăţiei organului care pune în executare sentinţa sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ. Dacă nu se constată încălcări ale prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în cadrul executării pedepsei, instanţa de judecată dispune respingerea plângerii. Încheierea adoptată în condiţiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părţi, în termen de 15 zile de la data pronunţării, prin intermediul instanţei de fond. În cazul încasării mijloacelor băneşti, încheierea instanţei de judecată se execută în condiţiile prevăzute de Codul de executare. Pedeapsa redusă în condiţiile alin. (4) constituie pedeapsă efectiv executată.

29. Conform art. 447, alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.

30. În acord cu art. 449, alin. (1) din același act normativ, judecind recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: **1) respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat;** b) recursul este depus peste termen; c) recursul este inadmisibil; 2) admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod; b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului; c) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare; d) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs.

31. Alineatul (3) al aceluiași articol stipulează: „Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată. În cazul în care după rejudecarea cauzei eroarea judiciară nu a fost corectată de instanţa de fond, instanţa de recurs înlătură omisiunile la judecarea recursului”.

32. Conform art. 24 din Constituție, fiecărui om îi este garantat dreptul la viaţă şi la integritatea fizică şi psihică. Nimeni nu v-a fi supus torturii, nici la pedepse şi tratamente crude, inumane sau degradante.

33. În acord cu prevederile art. 3 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nr. 1950 din 04.11.1950: „*Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante*”.

34. În temeiul art. 6, § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod

echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunţată în mod public […].

ii. Jurisprudența relevantă

35. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menţionat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 CEDO consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice. Acesta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei (cauza *Mozer vs Moldova şi Rusia*, hotărârea CtEDO din 23.02.2016, § 117; cauza *Rotaru vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 15.02.2011, § 30; cauza *Ciorap vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 19.06.2007, § 62).

36. Pentru a reține o încălcare a art. 3 CEDO este necesar ca suferința să atingă un prag minim de severitate (cauza *Ostrovar vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 13.09.2005). Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanţele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătăţii victimei (cauza *Irlanda vs Regatul Unit*, hotărârea CtEDO din 18.01.1978, § 162; cauza *Ciorap vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 19.06.2007, § 63).

37. Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare (cauza *Kudla vs Polonia*, hotărârea CtEDO din 26.10.2000, § 94).

38. Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei (cauza *Ostrovar vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 13.09.2005, § 80).

39. Conform jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a subliniat că detenția în condiții inumane nu trebuie analizată fragmentar pe baza transferurilor administrative, ci în ansamblu, cu accent pe caracterul efectiv al condițiilor de detenție (cauza *Ananyev și alții vs Rusia*, hotărârea CtEDO din 10.01.2012, §§ 114-123). Curtea a menționat că o întrerupere temporară nu este suficientă pentru a exclude constatarea unei violări a articolului 3, dacă aceasta nu a fost urmată de o îmbunătățire reală și durabilă a condițiilor de detenție (cauza *Muršić vs Croația*, hotărârea CtEDO din 20.10.2016, §§ 101-103).

40. Spațiul personal garantat fiecărui deținut trebuie să fie de cel puțin 4 m². Atunci când spațiul disponibil este sub 3 m² per deținut, această împrejurare declanșează prezumția unei încălcări a art. 3 din Convenție, fiind considerată, în sine, tratament inuman (cauza *Ananyev și alții vs Rusia*, hotărârea CtEDO din 10.01.2012).

41. În cauza *Kalashnikov vs Rusi*, precum şi în cauza *Ostrovar vs Moldova*, Curtea a constatat că, supraaglomerarea deja ridică în sine o chestiune în temeiul articolului 3 al Convenţiei, în special când ea durează perioade lungi de timp [...]. Se reținut și faptul că, în cazurile anterioare, în care reclamanții au avut la dispoziție mai puțin de 3 m^2 de spațiu vital, Curtea a constatat că supraaglomerarea era suficient de gravă încât să justifice, în sine, constatarea încălcării art. 3 din Convenție (a se vedea suplimentar cauza *Sulejmanovic vs Italia*,

hotărârea CtEDO din 16.07.2009, §51; cauza *Lind vs Rusia*, hotărârea CtEDO din 06.12.2007, § 59).

42. Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, Curtea poate conchide încălcarea art. 3 din Convenție. Într-adevăr, este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă poate să nu se aplice întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (cauza *Idalov vs Rusia*, hotărârea CtEDO din 22.05.2012).

43. În cazul Republicii Moldova, Înaltul For European a constatat că, având în vedere noul remediu preventiv compensatoriu pentru condițiile inadecvate de detenție în baza Legii nr. 163 din 20 iulie 2017 (în vigoare din 01 ianuarie 2019) și Legii nr. 272 pentru modificarea Codului de procedură penală, Curtea a considerat că, în principiu, acesta ar putea remedia în mod adecvat încălcările Convenției provocate de anumite condiții precare de detenție. Curtea a considerat că noul remediu instituit prin Legile nr. 163 și n. 272 este adoptat, în principiu, în conformitate cu criteriile enunțate în cauza Șișanov vs Moldova, și că el ar putea fi considerat *a priori* efectiv pentru contestarea condițiilor inadecvate de detenție din Republica Moldova (cauza *Draniceru vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 28.02.2019), astfel încât Curtea a declarat mai multe cereri (în cauzele *Baban, Bulgacov, Cobîlceanu, Filat, Condreanu, Grigoraş, Talambuța și alții vs Moldova*) inadmisibile din cauza neepuizării remediului național în acest sens.

iii. Raționamentele instanței

44. În speță, persoanele care au depus recursuri au dreptul de a le declara în virtutea art. 467 Cod contravențional, iar recursurile au fost întemeiate pe unul din cazurile expres prevăzute de lege (art. 466 Cod contravențional).

45. La depunerea recursurilor, termenul legal prevăzut de art. 468, alin. (1) Cod contravențional – 15 zile de la data pronunțării hotărârii judecătorești sau de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească – a fost respectat.

46. Așadar, *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-336/2025,* datează cu ziua de 23.07.2025, fiind adoptată cu participarea reprezentatul penitenciarului Belous Carolina, dar în absența reprezentantului condamnatului Cornea Valeriu, avocat Crețu Nadejda, și nemijlocit a condamnatului Condrea Valeriu. Recursul instituției penitenciare a fost depus la 31.07.2025, iar recursul condamnatului – la 02.09.2025, invocându-se primirea copiei actului judecătoresc abia în ziua de 26.08.2025 (fapt confirmat prin extrasul print-screen a cutiei electronice poștale corespunzătoare – f.d. 248).

47. Din materialele dosarului penal se deduce că Condrea Valeriu a fost condamnat prin *Sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 04 iulie 2014*: - în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal la închisoare pe un termen de 3 ani; - în baza art. art. 27, 190 alin.(5) Cod penal la închisoare pe un termen de 8 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul organelor publice pe un termen de 5 ani; - în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la închisoare pe un termen de 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul organelor publice pe un termen de 5 ani. Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate lui Condrea Valeriu i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă

de închisoare pe un termen de 18 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul 2 organelor publice pe un termen de 5 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

48. Prin *Deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Chișinău din 30 iunie 2015*, a fost admis apelul inculpatului Condrea Valeriu şi al avocatului Valeriu Pascaru în interesele inculpatului, casată parţial sentinţa şi pronunţată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în partea numirii pedepsei definitive, prin care inculpatului a fost stabilită pedeapsa în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracţiuni prin cumularea parţială a pedepselor numite, sub formă de 10 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii în cadrul organelor publice pe un termen de 5 ani. În rest sentinta a fost menţinută.

49. Prin *Decizia irevocabilă a Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 11.11.2015*, s-a decis inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curţii de Apel Chişinău, Vitalie Călugăreanu, de inculpat şi de către avocatul acestuia, Valeriu Pascaru, împotriva Deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2015, în cauza penală în privința lui Condrea Valeriu, ca fiind vădit neîntemeiate.

50. Conform *Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-2387/2019 din 18.07.2019* [menținută prin *Decizia Curții de Apel Chișinău nr. 21r-734/19 din 23.10.2019*], termenul pedepsei stabilite conform sentinței de condamnare a lui Condrea Valeriu a fost redus în temeiul art. 473/2 Cod de procedură penală cu 168 zile, pentru perioadele detenției în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău: 02.04.2013-07.05.2015, 14.05.2015-29.07.2015.

51. Ulterior, la 03.01.2018, la 04.11.2020 și la 25.11.2020, condamnatul Condrea Valeriu a înaintat mai multe cereri de constatare a condițiilor precare de detenție, toate trei fiind conexate într-o singură procedură, cu atribuirea numărului unic: 21-2074/2018.

52. Potrivit *Raportului prezentat de administraţia Penitenciarului nr. 4 – Cricova*, Condrea Valeriu s-a aflat în condiții de detenție acceptabile şi care corespund minimului de detenție necesar, fiind deținut în:

a) **Penitenciarul nr. 13** – Chișinău, în perioadele 02.04.2013 - 07.05.2015, 14.05.2015 – 29.07.2015;
b) **Penitenciarul nr. 16** – Pruncul, în perioadele 07.05.2015-14.05.2015, 17.11.2016-01.12.2016, 01.10.2020-08.10.2020;
c) **Penitenciarul nr. 4** – Cricova în perioadele 29.07.2015 - 17.11.2016, 01.12.2016 – 01.10.2020, 08.10.2020 – 26.11.2020;
d) La data de 26.11.2020 a fost transferat în alt stat pentru executarea pedepsei.

53. Condamnatul Condrea Valeriu, la rândul său, a susținut că a fost deținut în condiții inumane pe tot parcursul deținerii sale în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău și Penitenciarul nr. 4 – Cricova.

54. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 18.07.2019* [definitivă], instanța judecătorească s-a expus pe marginea perioadelor 02.04.2013 - 07.05.2015, 14.05.2015 – 29.07.2015, în care a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, fiindu-i redus termenul pedepsei cu 168 de zile.

55. Din această perspectivă, Colegiul penal susține concluzia din *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-336/2025 din 23.07.2025,* de respingere a cererilor condamnatului Condrea Valeriu pentru perioada detenției sale în penitenciarul nr. 13 – Chișinău, pentru perioadele 02.04.2013 – 07.05.2015, 14.05.2015 – 29.07.2015.

56. În continuare, Colegiul penal observă că plângerea inițială a condamnatului Condrea Valeriu a fost adresată instanței de judecată la 03.01.2018.

57. Având în vedere prevederile art. 473[2], alin. (5) Cod de procedură penală, potrivit cărora plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenţiei sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deținuți în astfel de condiţii, se notează că plângerea din 03.01.2018 este depusă în termen.

58. În concluzie, instanța de recurs susține concluzia judecătorului de instrucție privind necesitatea constatării condițiilor precare de detenție pentru perioada aflării în Penitenciarul nr. 4 – Cricova: 29.07.2015 - 17.11.2016, 01.12.2016 – 01.10.2020, 08.10.2020 – 26.11.2020, iar după această perioadă condamnatul a fost transferat la o altă instituție penitenciară.

59. În partea ce vizează perioadele detenției în Penitenciarul nr. 4 – Cricova: 29.07.2015 - 17.11.2016, 01.12.2016-01.10.2020 și 08.10.2020-26.11.2020, Colegiul penal susține concluziile din *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-336/2025 din 23.07.2025.*

60. Astfel, la constatarea condiţiilor de detenţie, instanţa naţională va ţine cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidenţa articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanţele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătăţii victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).

61. Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

62. La analiza condițiilor de cazare a deținutului, se va face trimitere la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, care în punctul 464 stipulează că „*Fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii”.*

63. La caz, instanța de recurs se raliază argumentelor primei instanțe, potrivit cărora dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în perioada de timp respectivă, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

64. În Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m^2 de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a

instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/ toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

65. În rezultatul multiplelor vizite de monitorizare a condițiilor de detenție în penitenciarele din Republica Moldova, atât din partea Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau pedepselor Inumane sau Degradante al Consiliului Europei (CPT), dar și din partea Consiliului pentru Prevenirea Torturii (investit, la nivel național, cu atribuții privind asigurarea protecției persoanelor împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante), de fiecare dată în rapoartele adoptate s-au constatat abateri de la standardele internaționale în materia condițiilor de detenție, soldate cu emiterea recomandărilor de rigoare adresate autorităților competente pentru fiecare instituție penitenciară în parte, astfel se constată cu vehemență că, în materia asigurării unor condiții decente de detenție, autoritățile naționale nu asigură un nivel minim garantat pentru deținuți.

66. Din acest considerent, deoarece condițiile de detenție precare în penitenciarele din Republica Moldova au un caracter sistemic, iar la moment nu există nici un act oficial ce ar confirma remedierea tuturor condițiilor de detenție precare stabilite anterior, totodată ținând cont de faptul că eforturile autorităților naționale se rezumă doar la îmbunătățirea stărilor de fapt din penitenciare constatate în rapoartele anterioare, însă fără eradicarea problemei condițiilor de detenție precare în esență, instanța de judecată ajunge la concluzia că detenția persoanelor în penitenciarele din Republica Moldova atinge nivelul minim de ingerință conform art. 3 CEDO, ceea ce impune aplicarea mecanismului național compensatoriu.

67. Instanța de fond a stabilit că Cornea Valeriu s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 4 - Cricova pe perioada: 29.07.2015 - 17.11.2016 /477 zile/, 01.12.2016 – 01.10.2020 /1 400 zile/, 08.10.2020 – 26.11.2020 /49 zile/, în total fiind deținut pe o perioadă de 1926 de zile.

68. Astfel, sub aspectul invocat, Colegiul penal al Curții de Apel Centru se raliază motivelor jurisdicției de primă instanță (cauza *Garcia Ruiz vs Spania*, hotărârea CtEDO din 21.01.1999, § 26), fără necesitatea de a reitera argumentele instanței de prim nivel. Deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze deciziile, acesta nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument (cauza *Van de Hurk vs Țăriloe de Jos*, hotărârea CtEDO din 19.04.1994, § 61). Astfel, atunci când respinge un apel/ recurs, o instanță poate, în principiu, să se limiteze la a confirma motivele deciziei instanței inferioare (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Helle vs Finlanda,* hotărârea CtEDO din 19.12.1997, §§ 59-60).

69. Ținând cont că condamnatul a fost transferat pentru executarea pedepsei într-un stat străin (România) posterior zilei de 26.11.2020, dar și a executat pedeapsa definit către data de 04.07.2021, reducerea pedepsei condamnatului conform art. 473^4, alin. (4) Cod de procedură penală este inoportună.

70. Dintr-o altă optică, mecanismul compensatoriu național prevede, la 473^4, alin. (5) Cod de procedură penală, încasarea din bugetul de stat în favoarea condamnatului, cu titlu de despăgubire, a sumei bănești de până la 2 unități convenționale.

71. Ținând cont de condițiile de detenție din penitenciarul nr. 4 – Cricova, instanța de recurs va susține concluzia judecătorului de instrucție de stabilire a proporției compensării de 1 unitate convențională pentru 1 zi de detenție în condiții contrare art. 3 CEDO.

72. Instanța de recurs consideră că despăgubirea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de

cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate

73. Respectiv, sub aspectul perioadei de 1926 zile, acordarea unei sume bănești cu titlu de despăgubire, în cuantum de 96 300 lei, este echitabilă și întemeiată.

74. Dimpotrivă, pentru perioadelor celelalte de detenție, capetele de cereri au fost recunoscute inadmisibile, de aceea solicitarea sumei despăgubirii de 189 200,00 lei nu poate fi satisfăcută în integralitatea sa.

75. Încasarea prejudiciului moral în cuantum de 500 000,00 lei constituie o solicitare neîntemeiată în ordinea procedurii statuate la art. 469, alin. (17^1), 473^2-473^4 Cod de procedură penală.

iv. Concluzia finală

76. În sinteza celor evocate, instanța de recurs atestă ca fiind legală, întemeiată și motivată *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr.21ji-336/2025 din 23.07.2025*, respectiv se impune soluția respingerii recursului reprezentatului condamnatului Condrea Valeriu, avocat Crețu Nadejda, dar și a recursului declarat de reprezentantul Penitenciarului nr. 4 – Cricova, Falcă Vitalie, cu menținerea fără modificări a hotărârii judecătorești contestate.

77. Din aceste considerente, în conformitate cu prevederile articolelor 447, 449, alin. (1), pct. 1), lit. a), 472 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru.

decide:

Se resping, ca nefondate, recursul înaintat de reprezentantul condamnatului Condrea Valeriu, avocat Crețu Nadejda, și recursul declarat de către reprezentantul Penitenciarului nr. 4 – Cricova, Falcă Vitalie, declarate împotriva *Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-336/2025 din 23.07.2025*, cu privire la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu menținerea fără modificări a hotărârii atacate.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător **Beșelea Eugeniu**
Judecător **Budeci Vitalie**
Judecător **Cazacicov Andrei**